

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Martina Medvídě

Liberální institut a jeho role v etablování neoliberalismu po roce 1989

Bakalářská práce je věnována roli Liberálního institutu v obratu doprava, k němuž došlo v české (československé) politice po pádu komunismu, kdy budování demokracie se odehrálo ve znamení neokonzervatismu, který byl politickým a ideologickým importem z tehdejších západních demokracií.

Text předložený k obhajobě splňuje náležitosti kladené na bakalářskou práci. Práce má přes 40 normostran. V úvodu autor vykládá cíle své práce, formuluje výzkumné otázky a osvětluje použitou metodologii. V závěru potom shrnuje dosažené poznatky. Seznam literatury je dobře zpracován a zahrnuje všechnu použitou literaturu. V práci samotné potom autor náležitě cituje a využívá i poznámkový aparát. Osvědčil při tom, že dobře zvládá základy vědecké práce.

Práce sama má tři části a výklad je vhodně logicky uspořádán. První kapitola je věnována použité metodologii a autor vysvětluje různé podoby neoinstitucionalismu, o něž svůj výklad opírá. Výklad je poučený, srozumitelný a využívá relevantní literaturu. V druhé části se výklad zaměřuje na Liberální institut, kterou chápe jako organizaci a politického aktéra, který lze identifikovat i sdílenou ideologií neoliberalismu. Při výkladu se autor snaží uplatňovat přístupy různých verzí neoinstitucionalismu, takže lze uznat, že úvodní kapitola o metodologii má svůj význam i při výkladu působení Liberálního institutu v české politice. Třetí kapitola se pokouší osvětlit, jak neoliberální ideologie Liberálního institutu se projevovala v konkrétním pokusu o ovlivnění tehdejší diskuse o penzijní reformě.

Hypotéza práce je zajímavá a vede ke zkoumání důležitého fenoménu, jakým jsou think-tanky a jejich působení v politice, v tomto případě jejich úloha v ekonomické a politické transformaci po pádu komunismu. Liberální institut vznikl záhy po listopadové revoluci a v mnoha ohledech to bylo politické novum v rodící se demokratické politice. Když se zkoumá ekonomická a politická transformace v 90. letech, tak se zájem soustřeďuje na vznik politických stran, na jejich soupeření o politickou moc a na budování politických a vládních institucí. Liberální institut je příkladem jiné cesty k politické moci, než byly politické strany a anebo státní aparát. Hned po pádu komunismu jej založila skupina mladých akademiků ekonomického vzdělání, kteří touto cestou chtěli vstoupit do politiky a za svou přijali neoliberální ideologii. Vytvořili tak důležitý neoliberální think-tank a významným způsobem tak přispěli v 90. letech k tomu, že budování demokracie se odehrálo ve znamení neoliberálního paradigmatu a ve společnosti i v politice došlo po pádu komunismu k dalekosáhlému obratu doprava.

Autor ve své práci otevřel celý vějíř témat, která lze v této souvislosti zkoumat a dobře ukázal, jak lze přitom využít metodologii neoinstitucionalismu. Konkrétní rozbor ale mají často jen ilustrativní podobu. Dozvídáme se spíše jednotlivé příběhy, než abychom sledovali systematickou analýzu. K tomu by bylo třeba prohloubit pramennou základnu a systematictěji zpracovat jednotlivé stránky působení Liberálního institutu, avšak tento požadavek by přesahoval možnosti bakalářské práce. Autora každopádně třeba ocenit za to, že se opíral i o archivní materiály a látku zpracoval náležitě poučen odbornou literaturou. Navrhují klasifikovat ji jako práci výbornou.